

Tvångsåtgärder inom intensivvård

Amina Holmgren¹, Ann-Christin von Vogelsang², Anna Lindblad¹, Niklas Juth³

¹ Karolinska Institutet, ² Karolinska universitetssjukhuset, ³ Uppsala Universitet

Bakgrund: Tvångsåtgärder inom somatisk sjukvård är vanligt förekommande och används i många länder. Internationella studier har visat att tvång används i stor utsträckning inom intensivvård men studier från svensk kontext saknas. Syftet med studierna var att undersöka etiska och kliniska aspekter av tvång inom somatisk sjukvård i Sverige, med särskilt fokus på neurointensivvård och neurokirurgisk vård.

Material och metod: 1) Tvärsnittsstudie med mixad-metod som kombinerade enkätundersökning med granskning av patientjournaler, genomfördes på en neurokirurgisk i Sverige. 2) Beskrivande kvalitativ design där sjuksköterskor från tre neurokirurgiska kliniker i Sverige intervjuades.

Resultat: På den undersökta kliniken utsattes 12% av patienterna för tvångsåtgärder. Tvångsanvändningen var mest frekvent inom intensivvårdsavdelningen, men förekom även på intermediärvårdsavdelningen. En majoritet av de utsatta patienterna vårdades på grund av traumatiska skallskada eller subaraknoidalblödning. Åtgärderna användes främst för att skydda patienterna från skada men användes även för att skydda andra och för att det var bekvämt. Besluten att använda tvång fattades av sjuksköterskor och dokumenterades sällan i patienternas journal. Patienterna som utsattes för tvång beskrevs av sjuksköterskorna vara beslutsförmögna och ha ett omfattande vårdbehov.

Slutsats: Tvång förekommer inom neurointensivvård och neurokirurgisk vård i Sverige. Resultaten från denna studie bidrar med insikter om användandet, dess frekvens, och de omständigheter under vilka tvång används.